

Handwritten signature
1970.
25/21

№ 16.

მ ა რ თ უ ლ ი

მ ა რ თ ლ წ ე რ ა

31217

ს. ხუნდაძისა.

ფასი 3 კაპ.

ქ. ქუთაისი

სტამბა „ძმობა“ კაზ. ქ. № 17.

1913 წ.

ქართული მართლწერა.

1.

ბაცათ, ქვათ, ხეთ, კარგათ, ავათ (ავათმყოფი) და სხვ.—ღ-ით: მარაღ, კვალაღ, ფრიაღ, მხოლოღ, სრულიაღ, ყოვლაღ, ერთად, ერთადერთი, მუქთად, იშვიათად, ფართოღ (საზოგადოთ—როცა ძირის თ თან მოსდევს).

2.

მოვიღენ, დასხღენ, გაიქცენ, იყვენ (და არა მოვიღნენ, იყვნენ და სხ.).

3.

ქეთილი საქმის, ქართული ენის, მაღალი ზნეობის, ქართული ენით, მაღალი ზნეობით (და არა მაღალ ზნეობის, ქართულ ენის, ქართულ ენით).

4.

მეორას, მესამის (და არა მეორესი, მესამესი და სხვ.); ამით, ამით (და არა ამითი, იმითი).

5.

ძანთულ ენას, ძაღალ ხეს, ბედნიერ დღეს (და არა ქართულს ენას, ბედნიერს დღეს და სხვ.)

6.

რასმე, ვისმე (და არა რასმეს, ვისმეს, არც რამეს, ვინმეს).

7.

მართისა და ამავე საქმის, ერთისა და ამავე საქმეს, ერთისა და ამავე საქმით (და არა ერთისა და იგივე საქმის, ერთისა და იგივე საქმით).

8.

მდი (და არა მდე, მდის, მდისინ): **დღემდი**,
ქალაქამდი, **სოფლამდი**.

9.

ღან (და არა თგან, ღგან, ღამ): **ქალაქიღან**,
სოფლიღან.

10.

ამას შემდეგ, **ამას** გარდა, **საქმეს** შემდეგ,
სიკვდილს შემდეგ, **ცას** ქვეშ, **ხეს** ქვეშ, **საქმის**
გათაგებას შემდეგ, **სიკვითეს** გარდა (ან შემდეგ **ამი-**
სა, **განდა** **ამისა** და სხვ.).

11.

შეერთებულათ სწერეთ: **სხვანდასხვას**, **ზინდა-**
ზინ, **ზედიზედ**, **თანდათან**, **ხმამდალდა**, **ნელნელა**,
ბევნანაინა, **მრავალნაინა**, **ნუთუ**, **ზინაქით**, **გულ-**
წრფელი; **აწყდასუთი**, **აწყდაწყდათი**, **აწყდაწყდა-**
მეხუთე...

12.

მე შუაში: **ოცდამეხუთე**, **ორმოცდამეათეთობმე-**
ტე, **სამოცდამეათე** (და არა **მეოცდახუთე** და სხვ.).

13.

ვან **დასდვა**, **გადასდვა**, **საზღვარი** **დაუდვა**,
ვესვთ, **შევსვთ** (და არა **დასდო**, **უსთქოთ**, **შე-**
ვსოთ).

14.

მქვია, **მშია**, **მწყურია**, **მეშინია**, **მრცხვენია**,
შემიძლია, **მიხარია** (და არა **მქვიან**, **მიხარიან**
და სხვ.).

15.

ს-ნით სწერეთ (კეთილხმოვანებისთვის) **მოქმე-**

დებითი გვარის ზმნების ზოგიერთი დრო (კითხვებზე: **წას ვშვრები? წას ვშვრებოდი? წას უნდა ვშვრებოდე? წას ვიზამ? წა ვქენი? წა უნდა ვქნა? წას ვიზამდი?**) **ღ, თ, ძ, ც, ძ, წ, ზ, ჯ**-ის წინ,-- მაგალ.: **ვსწერ, ვსწერდი, ვსწერდე, დავსწერ, ვსწერე, ვსწერო, დავსწერდი; ბავშმა სთქვა, დასდგა, ქალი მოსთქვამს, მტერს დავსძლევთ, და სხვ.**

16.

ს არ იხმარება **საშვალო** გვარის ზმნებში: ის **დგას**, ის **დადგა** (მოქმედ. გვარისგან **კი—დასდგა**, მაგ. ქალმა ღოქი მიწაზე **დასდგა**), ის **წვეს** (მოქმ. გვარისგან **კი—სწვეს**, მაგალ. ბავში დედის კალთასა **სწვეს**), **ჩანს**, **გამოჩანს**, **გამოჩნდა** და სხვ.; იშვიათად—საშვალო გვარის ზმნებსაც დაერთვის ხმა **ს**: **სჭირია, სჯერა, სჯობია, სღუმს...**

17.

მე წასუღვარ, ჩვენ წასუღვართ, დაწოდიღვარ, დაწოდიღვართ, გაქცეუღვარ, ყოფიღვარ, წასუღვიყვ, ყოფიღვიყვ და სხვ. (და არა **წავსუღვარ, ყყოფიღვარ, გავქცეუღვარ** და სხვ.).

18.

რა მიქნია?—**მე წამიკითხავს, გამიბედავს, შემიხედავს, დამინახავს, ჩვენ წავგვიკითხავს, შეგვიხედავს** და სხვ. (და არა **წამიკითხნია** ან **წამიკითხია**, **შემიხედნია** ან **შემიხედაია** და სხვ.).

19.

რაც უნდა იყოს, კმაყოფილი უნდა ვიყოთ (და არა **იყვეს, ვიყვეთ** და სხვ.).

20.

ისინი კერვან, ხედვენ, იცვენ, ბარვენ, იცმენ

(და არა კერავენ, ხელავენ, იცგაძენ და სხვ.).

21.

საშვალო გვარის ზმნები **მბ-ზე** ბოლოვდება: მე ვტრიალ**მბ**, ის ტრიალ**მბს**, ჩვენ ვცხოვრ**მბთ**, მე ვცხოვრ**მბ**, ვარსკვლავი ციმციმ**მბს** და სხვ. (და არა ვტრიალებ, ვცხოვრებ, ვციმციმებ...).

22.

მდგ**ვარ**, ვგ**ვარ**, დგ**ახარ**, გა**ვხართ**, დგ**ახართ**, მყ**ახარ** და სხვ. (და არა ვდგვევარ, მყევეხარ, ვგვევარ, მგევეხარ და სხვ.).

23.

მან და**არსა**, მათ და**არსეს**, მან გა**ადვი**-
ლა, მათ გა**ადვილეს**, მას უნდა შე**ვემერ**თებია, მათ
შე**ვემერ**თებიათ, შე**ვემერ**თებიოსთ და სხვ. (და არა
დაარსა, დაარსეს და სხვ.).

24.

მე ვილ**ვწი**, ის ილ**ვწის** (და არა ვილწვი).

25.

მე მიგ**აწიე**, მან მა**აწია** (და არა მივალწიე,
მივალწია).

26.

მე აღგ**აწებ**, შენ აღი**აწებ**, ის აღი**აწებს**, ჩვენ
აღგ**აწებთ**, თქვენ აღი**აწებთ**, ისინი აღი**აწებენ**, მე
აღგ**აწე**, ჩვენ აღგ**აწეთ**, აღს**აწებუდი**, აღმს**აწებუ**-
დი (და არა მე ვაღვიარებ ან ვაღიარებ, ჩვენ ვა-
ღვიარებთ, ვაღვიარეთ, აღიარებუდი, მაღიარებელი
და სხვ.).

27.

შ-ით სწერეთ: შკოლა, ფოშტა, ვშინჯავ, გა-
ვშინჯე...

28.

მაგართან-მაგარი ხმა, რბილთან-რბილი: რე-
დატორი, ღირეტორი, ფაპტი, აპტი, სეპტემბერი,
ოპტომბერი; რელაქცია, ღირექცია; უეცტომა,
ცტუნება, მხთალი, თფილისი...

29.

გათავისუფლეს (და არა გაანთავისუფლეს),
გაგაგოებო, დაგაწეო, გაგაგოებო, დაწეო (და
არა დააწეოინა და სხვ.).

30.

ზმნებში 3-ს ნუ ხმარობთ.

სხვადასხვა ცალკე სიტყვების მართლ- წერა.

1.

ა. ავანთყოფი, ავანთყოფი, ავანთყოფი, ავანთყოფი,
ავანთყოფი (იმდენი, რამდენი, — და არა ავანთყოფი, იმდ-
ენი და სხვ.), ავანთყოფი, ავანთყოფი (ავანთყოფი
კი—როცა სხვადასხვა არჩევანზეა ლაპარაკი), აქით,
აქით-აქით, აქითური, აქიდან, აქიმი, აქიმობა, ახლა,
ახლანდელი...

ბ. ბავში, ბანტყვი, ბეგრჯერ, ბმანება (საბძა-
ნებელი, მობძანდი...).

გ. გაზდა (გაზდილი), გაგვირვება (საკვირველი,
გაკვირვებული), გასაყიდი, გასწება (გაუესწრებ,
მიუესწრებ), გაცარცვა (გაცარცული, გასაცარცვაი),
გაწება (გაწესებული), გძელი (გაგძელება, სი-
გძე...).

დ. დათვალეობა (დათვალეობიერი, დათვა-
ლიერი), დაძინება (საძინებელი, დაძინება), დაძინება-

გა, დანაძლევა (დამენაძლევა, დანაძლევენ, სანაძლეო), დასავლება (დასავლებული), დატყუება (დამატყუა), დაშვენება, დაშვენებული (და არა დამშვენება, დამშვენებული), დაწეება, დაწეებული, დეპეში, დესეცინა, დიას, დღევანდელი.

მ. მეზამენი, ეკენისთვე, ეპისკოპოსი, ეჭვი (და არა იჭვი).

მ. ზაქარია, ვანგვან (ვარგხარ, ვარგა), ვერსი, ვერცხლი...

თ. თანება (ახალი თაობა), თებერვალი, თვალიერება (ვათვალიერებ), თვარა (და არა თორემ), თვითონ, თითო, თითოეული, თითქო, თუთხმეტი, თფილი (თფილისი)...

ი. ინჟინერი, იტალიური, იუბილე (იუბილეარი).

კ. კაზმვა (მოკაზმვა, შეკაზმვა, შეკაზმული), კათალიკოსი, კაპიკი, კამბეჩი, კრიპუჭი.,.

ლ. ლურსმანი (ლურსმნის, ლურსმნები).

მ. მადლიერი, მათხოვარი, მამადი (მამადიანი), მანეთი, მაშინვე (და არა მაშინათვე), მერე (და არა მერმე), მეწველი (ძროხა), მზგავსი (მზგავსება), მზითვი, მთელი, მიწვევა, მივაწიე (და არა მიხწევა, მივახწიე), მოწამე (წამებელი), მოწმე (დამსწრე), მრუდი, მუგუზალი, მშვენიერი, მწყესი...

ნ. ნავსადგური, ნაკლულევენება, ნამუშავერი, ნაყიდობა (ნაყიდობის ქალაქი), ნაყოფი (ე. ი. ხისა და მიწის მოსავალი), ნამყოფი (ე. ი. ყოფილი), ნაძლევი (დანაძლევა)...

ო. ორორი, ორჯერ...

პ. პაპიროზი, პატიება (ე. ი. დანაშაულის მიტევება; აქიდან: მაპატიე, ეპატიება), პატივება (ე.

ი. კარგათ მოვლა; აქიდან: ცხენს ვაპატივებ, ცხენი ვაპატივებ, პირისახე, პირჯვარი, პტყელი (გაპტყელება, სიპტყე)...

რ. რასაკვირველია, რბოლი, რგვალი (მორგვალება, მორგვალო), რთველი...

ს. საგათას ძილი, სადაფი (მარგალიტის კეტყავი), სარდაფი (მაგალ. ღვინისთვის ქვედასართული), სათვალე (როცა ერთი თანაა, ხოლო სათვალეები—თუ ბევრი თანაა), სავარცხალი, საზღვარი, სათითოთ, საკმეველი, საკვირველი, სანთელი, საუკუნე (საუკუნეები; საუკუნო კი ზედსართავია), საუცხოო, საქალო სასწავლებელი, სავაჟო სასწავლებელი (და არა საქალებო და სავაჟებო სასწ.), საღავათი, საშვალეობა, საჭამადი (როგორც საღავათი, და არა შეღავათი და შეჭამადი), სახელდობ (და არა სახელდობრ), სახელმწიფო, სახსარი, სინიღისი, სოველი (აქიდან: დასოველება, სისოველე, და არა დასველება, სისველე), სუბუქი (მაგრამ სიმსუბუქე), სურდო, სურნელეობა, სურნელოვანი, სუქანი, სწორი (და არა სწორე, როგორც მრუდი, და არა მრუდე), სხალი, სხვერპლი (მაგრამ სამსხვერპლო, იმსხვერპლა), სხვილი (მაგრამ მომსხო)...

ტ. ტანისამოსი, ტანსაცმელი, ტყლიპი.

უ. უზღველი, უზმათ, უკაცრავათ, უღვთო (უღვთოობა)...

ფ. ფარანი (ფარნები), ფართო, ფორთოხალი, ფოშტა, ფრთხილი, ფრინველი, ფსიხიკა, ფსიხიკური, ფსიხოლოგია, ფუქი (ფუქათ, და არა ფუქე, ფუქეფ).

ქ. ძვეშაგები, ქირურგი, ქრისტეშობისთვე...

ღ. ღვდელი, ღვთაება (ღვთიური, ღვთიანი, ღვთაებრივი).

შ. შეურაცხოფა (შეურაცხყო, შეურაცხმყო), შეცთომა, შვამავალი, შვამდგომელი, შვილი-შვილი, შიმშილი...

ჩ. ჩვილი (და არა ჩჩვილი, როგორც თვე, და არა თთვე).

ც. ცარიელი, ცალცალკე, ცარცვა, ციება...

ძ. ძლიერ (და არა ძრიელ).

წ. წარსული (გავლილი ცხოვრება), წიწილი, წკებელი, წმინდა, წრეულს, წრევანდელი.

ჭ. ჭადრაკი, ჭირნახული, ჭკუა, ჭკვიანი...

ხ. ხელახლა, ხელმწიფე, ხმალი, ხომალდი.

ჯ. ჯანმთელი, ჯინჭველა, ჯინჯარი.

ჰ. ჰიგიენა, ჰიგიენური, ჰუმანიური, ჰუმანიტარული.

II.

ს ა კ უ თ ა რ ი ს ა ხ ე ლ ე ბ ი.

ადესა, აზრუმი, ბათომი, ბარბაღე, ღადე-შქელიანი, ეკატერინე, მრევანი, მსპანია, ზესტაფონი (და არა შვირილა), ხარაგოული (და არა ბელაგორი), წაღვერი (და არა ცაგვერი), თამარი (და არა თამარა), თეიმურაზი, თფილისი, ძავკავი, პოსტანტინე, პოსტანტინეპოლი, ლუარსაბი, მარგალიტა, მიხეილი, ნინო, მდიში (და არა მეგრელია და სამეგრელო), ტრაპიზონი, ხაშური (და არა მიხაილოვი).

თავში მ არ უნდა: სხვერპლი, დივანბეგი,

ღვდელი, მართველი, რგვალი, სუბუქი, სუქანი, სხვილი, ტრელი, წვანილი, წვალი, წევარი...

მაგრამ აქიდან ნაწარმოებ ფორმებში მ ისევ დაერთვის, — მაგალ. სამღვდელოება, სამსხვერპლო, იმსხვერპლა, სამწვადე, სამტრედია, სიმსუბუქე, სიმრგვალე, სიმსუქნე...

მრი თანაბარი ხმა ერთად ძირში არ იხმარება: გრამატიკა, ეძლესია, კომისია, ანა, ალახი (და არა გრამმატიკა, ალლახი და სხვ.)

უცხო ენის (განსაკუთრ. ბერძნულის) ხ-ნის მაგიერ ძ იხმარება: არქეოლოგია, არქივისკოპოზი, არქიმანდრიტი, ჰრონოლოგია, ჰრისტომატია, აქილესი...

ბევრი საკუთარი სახელი, ცალკე როცა ვიტყვით, ხმოვანზე უნდა დავაბოლოოთ, და თუ გვართან ან რაიმე სახელწოდებასთან იხმარება, თანხმოვანზე ბოლოვდება; მაგალითად: ანტონი, თამარი, ვახტანგი, მლისაბედი; ღავითი და ტარიელი თფილისში ცხოვრობენ (მაგრამ—ანტონ კათალიკოზი, თამარ მეფე, ვახტანგ ზორგასლანი და სხვ.).

თავიანთი-ს მაგიერ თავისი იხმარეთ: გლეხები თავის საქმეს შეუდგენ, მწყესებმა თავისი ჯოგები წარეკეს...

ძართულათ არ შეიძლება ითქვას ხუთი კაპიკი, ათი კაპიკი, თუთხმეტი კაპიკი, ოცი კაპიკი, ოცდახუთი კაპიკი და სხვ., არამედ—ერთი შაუ-

რი, ორი შაური, სამი შაური, ერთი აბაზი, ხუთი შაური, ექვსი შაური, შვიდი შაური, ორი აბაზი, ცხრა შაური, ათი შაური, თერთმეტი შაური, სამი აბაზი, თოთხმეტი შაური, თუთხმეტი შაური, ოთხი აბაზი, ჩვიდმეტი შაური, თვრამეტი შაური, ცხრამეტი შაური და სხვ. — ო.უ სრული შაური ან აბაზი არ გამოდის, მაშინ კაპიკობით შეიძლება ვიანგარიშოთ, მაგალ. თერთმეტი კაპიკი, ოცდასამი კაპიკი, და სხვ.

რისთვის, ამისთვის, იმისთვის მაშინ იხმარება, როცა მიზანი უნდათ აღნიშნონ, და თუ მიზეზის აღნიშვნა უნდათ, უნდა იხმარონ: რატომ, იმიტომ, ამიტომ; — მაგალ. რატომ არ მოხვედრი გუშინ შკოლაში? — იმიტომ რომ ავად ვიყავი. რისთვის მოხვედრი შკოლაში? — იმისთვის, რომ ვისწავლოთ და სხვ.

არ ვარგა ამგვარი გამოთქმა: მიიღო რა წერილი, პასუხი მისწერა; ამის მაგიერ სჯობია: წერილი რომ მიიღო (ან — მიიღო წერილი თუ არა), პასუხი მისწერა.

უნდა ითქვას: ადვილი შესაძლებელია, ძნელი სათქმელია და სხვ. (და არა ადვილათ შესაძლებელია, ძნელათ სათქმელია).

ღირს ერთ აბაზათ, დაჯდა ათ შაურათ, ეს სახლი ძვირათ დაჯდება, სადილი იაფათ ჯდება, წიგნი იაფათ ეღირება (და არა ერთი აბაზი ღირს, ათი შაური დაჯდა).

მივდივარ, მივემგზავრები, წავალ, გავსწევ, გავიქცევი და სხვ.—**თფილისს, საფრანგეთს, ლონდონს, იაპონიას;** ვცხოვრობ, ვდგავარ, ვსწავლობ, ვვაჭრობ და სხვ. **თფილისში, საფრანგეთში, ლონდონში, იაპონიაში,** და სხვ.; ე. ი.—როცა მიმართულება იხატება, გეოგრაფიული საკუთარი სახელები წმინდა მიცემით ბრუნვაში უნდა დაისვას, და თუ **მდგომარეობა** იხატება, მაშინ დაისმის თანდებული **ში**.

ბრიგოლმა **ას წელს** იცოცხლა, ბიორგიმ **თფილისში ოც წელიწადს** იცხოვრა, მანომ **ას წელს** გასძლო (და არა **ასი წელი** იცოცხლა, **ასი წელი** გასძლო და სხვ.)

ანტონი ფართალს (ხილს, მარილს, თევზს, ტანსაცმელს, სხვადასხვა **საქონელს)** ვაჭრობს (**ანტონი ხილით** ვაჭრობს, **მარილით** ვაჭრობს და სხვ.—რუსიციზმია).

თუ წინადადება იწყება ნაცვალსახელით **რომელი,** ან თვით ამ ნაცვალსახელს და ან მის შემდგომს რომელიმე სახელს **ც** უნდა დაერთოს; მაგალ. **მს** ის კაცია, რომელიც ჩვენ გვეხმარებოდა; ეს არის ის კაცი, რომლის საქციელსაც ყველა კიციხავს (და არა რომლის საქციელს); ჩვენში არის ციხე, რომლის აშენებასაც (და არა რომლის აშენებას) **თამარს** მიაწერენ.

ჭართულათ არ შეიძლება ითქვას, მაგალ., ასე:

ზიგომა სთქვა, რომ ის საზღვარგარეთ მიდის, — არამედ: **ზიგომა სთქვა, საზღვარგარეთ მივდივარო.**

როცა მოქმედება შესრულებულია, არ ითქმის, მაგალ., ასე: **შოთა რუსთველი საბერძნეთს გაგზავნეს, რომ განათლება მიიღოს** (უნდა: რომ განათლება მიეღოს).

სხვა სინონიმური სიტყვების მაგიერ შემდეგი ტერმინები იხმარეთ: **ბაბუა, ბებია, ბია, თაველი, კლიტე** (გასაღების მაგიერ), **კრავი, ნიგოზი, პლანი** (გეგმის მაგიერ), **საინი, სუფრა** (მაგიდას მაგიერ), **ჩანჩქერი, ხაბურზაკი.**

კმაყოფილი რის, და არა რით; მაგალითად; მე ამ საქმის **კმაყოფილი ვარ** (და არა ამ საქმით).

შემასმენელი როგელ რიცხვში დაისმის?

ა) თუ ქვემდებარე **სულიერი** საგანია: ბავშვები **გაიქცენ**, მუშებმა ადრე **გამოიღვიძეს**, ძაღლები **ნადირს უყეფენ...**

ბ) თუ ქვემდებარე **უსულო** საგანია და მრავლობითში **ები-ზე** ბოლოვდება: ხეები **წაიქცა**, ტყეები **გადახმა**, სახლები თოვლით **დაიფარა...**

გ. თუ ქვემდებარე **უსულო** საგანია, მაგრამ მრავლობ. რიცხვში **ნი-ზე** ბოლოვდება: ხენი **წაიქცენ**, კლდენი **დაინგრენ...**

დ) **რთულ** სახელებთან: ჩემი დედ-მამა აქ

ცხოვრობს, ცოლ-ქმარი სოფელში მიდის, და-ძმა
კარგათ სწავლობს...

ნაცვალსახელი რომელიც წინადადებაში რიცხ-
ვის შესახებ იმავე კანონს ემორჩილება, როგორც
შემასმენელი, — მაგალ.: ა) ბავშვები, რომელნიც...
ბ) სახლები, რომელიც...; ბ) კლდენი, რომელნიც...;
ღ) რთულ სახელებთან კი (როცა სულიერი საგა-
ნია), მრავლობითად იხმარება: ბიორგის იმისთანა
დედ-მამა ყავს, რომელთაც შვილებისადმი მრავალი
სიკეთე მიუძღვისთ.

სიტყვების გადატანა.

სიტყვის დამარცვლაში თავსართები (ა, აღ, ბა,
ბან, წა, წარ, მი, მო, შე, მმ, სა, სი) და თან-
დებულები (თვის, კენ, ღვი, თან) ცალკე მარცვ-
ლებათ უნდა ვიანგარიშოთ; უთავსართო და უთან-
დებულო სიტყვები კი ამ წესით უნდა დამარცვ-
ლოთ: რამდენი თანხმოვანიც უნდა იყრიდეს თავს
ერთად, გადასატან მარცვალს მხოლოდ ერთი
თანხმოვანი გადაყვება ხოლმე; მაგალითები: გან-
კითხ-ვა, სა-სტუმ-რო, მე-სტუმ-რე, გა-ვი-სტუმ-რეთ,
მო-კრძალ-ვით, სი-ბრწყინ-ვა-ლე, სა-სწო-რი, მი-
ხრწნი-ლი, მე-სტამ-ბე, შე შლი-ლის-თვის, გა-მო-
ხსნა-ში, ქართ-ვე-ლი, სა-ქართ-ვე-ლო, მარ-თებ-
ლო-ბა, მაგ-რატ-ლით, მარჯვ-ნით, მარცხ-ნით.

რთული სიტყვების მარცვლები ცალცალკე უნ-
და ვიანგარიშოთ: და-ძმა, თავ-სხვი-ლი, შავ-თვა-
ლა.

მართმარცვლოვანი სიტყვების გაყოფა არ შეიძლება (მაგალ. **ჩანს, ტყემ, სთქვა**).

მართხმოვანი მარცვალი (ა, ე, ი, ო, უ) ცალკე არც დაიტოვება და არც გადაიტანება.

შემდეგი სიტყვები

ხალხში მახინჯათ იხმარება—და ასე უნდა იხმარებოდეს:

აგური, არაფერი, ასე, ამისთანა, აბია (დააბა, დაუბამს, დაბმული და სხვ.), **ადგილი, ამხანაგი;**

ბევრი;

ბარემოება, გარშემო, გაშვება (გაშვებული), **გალვიძება** (გალვიძებული, მღვიძავს, გამეღვიძა), **გვიმრა;**

დამღურება, დამტვრევა (დამტვრეული), **დამწყვდევა** (დამწყვდეული), **დასიზმრება** (მე დამესიზმრა, შენ დაგესიზმრა და სხვ.), **დატოვება** (დატოვებული, დავსტოვე), **დისწული** (ძმისწული);—

მსენი;

ვაჭმევ, ვასმევ, ვაცმევ, ვეუბნები (ეუბნება), **ვიწრო, ვნახე, მე ვსდევ** (დავსდევ), **მე ვშვრები**, (რას შვრები? ნუ შვრები!), **მე ვწვები** (ის წვება, ჩვენ ვწვებით);

ზაფხული, ზურგი,

თევზი, თოვლი, თხზულება;

ისინი, ისე, იმისთანა, ისევ, ირგვლივ.

ჩიტრი, კიდევ, კვირა, კბილი, კლიტე, კმაყოფილი (დაკმაყოფილება, უკმაყოფილო), **კოვზი;**

ლაპარაკი (ვლაპარაკობ, ნუ ლაპარაკობ და სხვ.);

494.63

6931

494.63

6931

მასპინძელი (გამასპინძლება), მაშინ (მაშინვე),
მზე, მთვარე, მთელი, მთლათ, მოთმენა (მოთმინე-
ბა), მღებარეობა, მდგომარეობა, მე მივყვები (გა-
ვყვები, წავყვები და სხვ.)

ნაკლულევიანება, ნასადილევს, ნემსი, ნივთი.

ოღონდ, ორშაბათი (სამშაბათი, ოთხშაბათი,
ხუთშაბათი, პარასკევი, შაბათი);

შინი (ჭინიანი, დაჭინება), ჟანგი (დაჯანგული),
სასწაული, სანთელი, სავსე (ავსებული), სა-
სწავლებელი, საწნახელი, საკვირველი, საპყრობილე
(შეპყრობა), საძირკველი (უსაძირკველი), საყდარი,
სიკვდილი, სიცილი, სქელი, სიცივე (სიცივეს, სიცი-
ვემ), სწორი (გასწორება, უსწორმასწორო);

ტირთი (დატირთული), ტბა, ტკბილი;

შარი, უარესი, უფრო, უფროსი;

შართო, ფქვილი;

ძალადი, ქალამანი, ქვეშევრდომი;

ღრუბელი, ღობე;

შბა, ყინვა (გაარჩიეთ ამისგან **ყინული**), ყბედი,
ყვინჩილა, ყმაწვილი, ყურადღება (უყურადღებო);

შიგ, შეშა, შეხვედრა, შფოთი;

ჩაგვრა (დაჩაგრული), ჩრდილი;

ძილი, ძმისწული (დისწული);

წვიმა (წვიმს), წყურვილი;

ხიდი, ხვეწნა (ვეხვეწები, ის შეეხვეწა), ხვევა
(შეხვევა, შეხვეული, მოხვევა, მოხვეული);

ჯიბე (ჯიბეს, ჯიბემ, ჯიბეში).

31214

